

Všichni máme svůj erb – celoroční hra

Metodika

Nabízená celoroční hra má děti provázet během školního roku jako doplňující motivační systém v rámci farních katechezí či výuky náboženství. Svázána je s tématy společenství, církev, světci. Není však koncipována na principu individuálního soutěžení; jejím smyslem je probudit v dětech spoluzodpovědnost za společné dílo a přispívat k němu tak, jak je každý schopen.

Za tímto účelem je aktivita koncipována na principu skupinové práce: děti se během celého roku dělí na konstantně spolupracující skupiny (družiny), které se sejdou vždy, pokud to zvolený program setkání vyžaduje, proto je žádoucí skupinové aktivity dle možnosti zařazovat. Optimální počet dětí ve skupině je 3 – 6 a mohou být jak smíšené, tak i dělené.

Pomůcka obsahuje:

- Materiál pro přípravu erbů (číslované pole pro lepení – Erb základní, číslované pole pro soutisk erbu – Erb zrcadlový, 6 variant erbů s obrázky světců, připraveno na formát A3);
- Doplňkové prvky pro výzdobu erbů (barevná a černobílá varianta);
- Obrázky světců pro případné další využití (připraveno na formát A4);
- Metodika

Příprava:

- **Erb pro každou družinu.**
 - Pro děti připravíme karton s nalepeným čistým štítem s dílky (Erb základní). Dále do obálky rozstříhaný erb s číslováním (oboustranný soutisk vybraného erbu a na druhou stranu Erb zrcadlový); nezapomeneme lepidlo pro každou družinu.
 - Družiny po rozdělení označíme, nejlépe barvami, ve shodné barvě jim pak připravíme obálky s rozstříhanými dílky erbu, případně další pomůcky.
- **Bodovací žetony.** Posloužit může prakticky cokoliv: např. dřevěné kuličky, plastová víčka od PET lahví, papírové a zalamínované žetony (ve žluté barvě mohou představovat zlaté mince). Je třeba jich mít dostatečné množství, tzn. počet družin x nejméně 20 žetonů.

- **Nádoba na žetony pro každou družinu.** Slouží k uchovávání žetonů během setkání, může to být hrnek, miska, jiná nádoba. Nedoporučujeme nechávat žetony volně, aby se neztrácely a nedocházelo ke zpochybňování jejich počtu. Nádoba může korespondovat s označením družiny (barevné hrnky)
- **Počítací list pro katecheta (seznam družin a data setkání).** Na něj katecheta zaznamenává celkové výsledky družin po jednotlivých hodinách. Ví tedy, kolik má která družina dílků na erb, případně kolik bodů převádí do další hodiny (příslušný počet žetonů pak předem umístí do nádoby).

Motivační úvod

Děti uvedeme do hry výběrem z následujících myšlenek.

- Určitě jste někdy četli pohádku nebo viděli film, ve kterém vystupovali rytíři a jejich dámy (můžeme nechat proběhnout krátký brainstorming, aby si děti na nějaký příběh vzpomněly, případně jim katecheta nějaký vhodný připomene). Líbily se vám takové příběhy? A představovali jste si někdy, že jste takovým rytířem nebo dámou? Jaký musí takový rytíř a dáma být, aby si takový titul zasloužili?
- A jistě jste si všimli, že jen málo rytířů a dam bylo samotných. Rytíře často vidíme v družinách a dámy kolem sebe mívají své přítelkyně. Tvoří družiny kolem svého krále – společenství, kde se musí jeden spolehnout na druhého, aby došli k nějakému společnému cíli, aby dobře sloužili svému pánovi. Něco nám to možná připomíná? Nejsme my v církvi také takové společenství, učenáři, kteří chtějí sloužit svému Pánu – Ježíšova družina? Pojďme si chvíli povídat o tom, co musíme udělat pro to, abychom byli dobrou Ježíšovou družinou (můžeme zahrnout motivační rozhovor pro školní rok)!
- V letošním roce nás budou doprovázet světci, kteří měli něco společného s rytířstvím a statečností. Svátí jsou také Ježíšovou družinou, a proto nás mohou v našem snažení podpořit a budou našimi patrony. Z nás se teď stanou pro tento rok také členové družin. Každý rytíř a každá dáma si ale předtím, než si titul zaslouží, musí získat erb. A dostat ho, to není jen tak, každý si ho musí vysloužit. Ale společně nám to půjde líp, proto bude každá družina bojovat o společný erb a titul „Rytíř svatého...” a „Dáma svaté...” A vy se ptáte koho? Odpověď na tuhle otázku se dozvíte na konci roku, pokud se vám povede získat všechny dílky vašeho erbu. Pak se dozvíte, kdo je patronem vaší družiny a čím jméno jako rytíři a dámy ponesete.

Metodika k počítání

- Základní počet bodů (žetonů) na jednu hodinu je 10 pro každou družinu = 1 dílek erbu.
- Získá-li družina body navíc, případně se jí bodů nedostává, převádí se do další hodiny, takže následující setkání může družina získat nanejvýš 2 dílky erbu.
- 3x v roce (Vánoce, Velikonoce, závěr školního roku) se dílky dopočítávají a principem nezaslouženého daru se doplní počet dílků tak, aby byl roven odučeným hodinám. Počet odučených hodin se v tu chvíli tedy rovná minimálnímu počtu dílků na štítu. Pokud je v roce méně vyučovacích hodin

než dílků štítu, nezaslouženým darem může katecheta zvýšit počet nalepených dílků tak, aby na konci roku byl štít hotov.

- Pokud by družina získala v hodině více než 30 bodů (20 může využít na dílky štítu), může si za zbývajících 10 vylosovat ozdobu k erbu, kterou si kartón dotvoří.

Katecheta **přiděluje body průběžně** během hodiny. Děti by s žetony **neměly manipulovat** (hrozí jejich ztráta a zkreslení počtu). Za tímto účelem je možné jmenovat trvalého „**správce pokladu**“, který žetony střeží, nebo se v této roli děti střídají. Pokud mají družiny trvale určené místo v prostoru (např. společný pracovní stůl), nádoba na žetony se umísťuje tam a strážce pokladu není třeba (případně může být jmenován a jeho funkcí je jen závěrečné počítání žetonů).

Na konci hodiny **formou ustáleného rituálu** družiny donesou své žetony a **společně se spočítají**, aby se vyloučilo podvádění. Podle počtu bodů si pak děti vylosují z obálky náhodné dílky a podle čísel je přilepí na své erby. Katecheta pak zaznamená do svého listu případné přebývajících body do další hodiny. Žetony děti vrátí.

Kartóny s erby uchovává katecheta, případně se stará, aby se z nich neztrácely dílky.

Žetony by se družinám neměly odebírat, pokud tuto možnost katecheta nestanoví v pravidlech fungování skupiny. I tak by se to mělo dít jen výjimečně a se souhlasem všech družin.

V závěru školního roku pak mají děti erby zaplněné a při závěrečné hodině mohou obdržet své čestné tituly. Vhodná je výroba pamětních listů, pro něž můžete využít obrázky, které budou korespondovat se získaným erbem.

Bodová hodnota

Následující pravidla jsou pouhými návrhy, které jsme realizovali ve zkušebním roce. Katecheta si může zavést vlastní hodnotící kritéria i bodové objemy.

Přítomnost na hodině

1 bod za každého přítomného a omluveného člena družiny. (pokud někdo během roku přestane skupinu navštěvovat, katecheta přesto může bod připočítávat, aby družina neztrácela bod zbytečně)

Domácí příprava

1 bod pro každého člena družiny, který úkol splní.

Aktivity mezi družinami

3-2-1 bod (podle počtu družin) za splnění soutěže, pokud jde o rychlost či přesnost. Pokud nezáleží na pořadí a hodnotí se správné splnění úkolu, uděluje se 2-2-2 body.

1 bod pro každého za seriózní práci v aktivitě.

Závěrečné hodnocení

1 bod pro každého člena družiny, pokud dodržel pravidla nastavená ve skupině a choval se slušně k ostatním.